

*Н. О. Слободянюк,
к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи, Донецький національний
університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг*

ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ІНВЕСТИЦІЙНІЙ СФЕРІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

*N. Slobodyanyuk,
PhD (Economics), Associate Professor, Head of Finance and Banking Department,
Donetsk National University of Economics and Trade named after Mykhaylo Tugan-Baranovskiy, Kryvyi Rih*

DOMESTIC PRACTICE OF PUBLIC- PRIVATE PARTNERSHIP IN THE INVESTMENT SPHERE: PROBLEMS AND PROSPECTS

Надано критичну оцінку формування правового поля розвитку державно-приватного партнерства (ДПП) в Україні. Проведено кількісну оцінку вітчизняного досвіду реалізації проектів ДПП за даними Світового банку. Зроблено висновок, що переважна їх більшість була реалізована за участю іноземного інвестора, а найбільш привабливим об'єктом інвестування виявилися інформаційні і комунікаційні технології. Розроблено пропозиції щодо змін інституціонального середовища розвитку ДПП, а саме: законодавче визначення вимог до змісту договору про ДПП, його укладання після чіткого визначення обсягів фінансування і розподілу ризиків між державними і приватними партнерами, перегляд сфер використання ДПП з акцентом на інноваційну та екологічну складові; формування на державному, регіональному та місцевому рівнях бази інвестиційних проектів; розробка механізмів гарантування фінансування проекту ДПП із боку державного партнера і заміни приватного партнера ДПП у разі невиконання ним зобов'язань по контракту. Доведено, що перспективними напрямками ДПП в Україні є зміщення акцентів у бік об'єктів інфраструктури: транспортної, житлово-комунальної, освітньої, медичної тощо. Показано, що в умовах проведення демократичних реформ в Україні, у контексті децентралізації влади і фінансових ресурсів, пріоритетною має стати співпраця місцевих органів влади і приватного бізнесу в інвестиційній сфері.

The critical estimation of forming the legal framework of public-private partnership (PPP) in Ukraine is given. A quantitative assessment of national experience in implementing PPP projects according to the World Bank is assessed. It is concluded that the vast majority of them has been implemented with the participation of foreign investors, and the most attractive investment were information and communication technologies. The proposals on amendments institutional environment of PPP are worked, namely legal definition of requirements for the content of PPP contract, its conclusion after a clear definition in funding and risk sharing between public and private partners, viewing areas using PPP with an emphasis on innovation and environmental components; the formation of national, regional and local database of investment projects; develop mechanisms to guarantee the financing of PPP projects by the public partner and the private partner PPP replacement in the event of failure to comply with obligations under the contract. It is proved that the promising areas of PPP in Ukraine are a shift towards infrastructure: transport, housing, education, health and so on. It is shown that in terms of democratic reforms in Ukraine, in the context of decentralization of power and financial resources, priority should be cooperation of local governments and private businesses in the investment area.

Ключові слова: вітчизняна практика, державно-приватне партнерство, інвестиційна сфера, проблеми, перспективи.

Key words: domestic practice, public-private partnership, investment sphere, problems, prospects.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Державно-приватне партнерство є відносно новим механізмом для України, метою впровадження якого є

розвиток партнерських відносин держави та бізнесу. Пріоритетною сферою реалізації проектів державно-приватного партнерства в Україні сьогодні є комунальна інфраструктура [1, с. 91]. Дія механізму державно-приватного партнерства (ДПП) заснована на залученні

приватних інвестицій та стимулюванні інвестиційної діяльності з урахуванням потреб структурної перебудови національної економіки [2, с. 55]. ДПП відображає роль державного впливу на розвиток ринкової економіки, оскільки одним із головних завдань держави є сприяння нагромадженню капіталу, формування інвестиційних потоків та їх спрямування на потреби структурної модернізації економіки з метою підвищення конкурентоспроможності національного виробництва. Тому потребують критичної оцінки вітчизняні здобутки державно-приватного партнерства в інвестиційній сфері та визначення його перспектив і пріоритетних напрямів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ І НА ЯКІ СПИРАЄТЬСЯ АВТОР, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

За останні роки питання запровадження інституту державно-приватного партнерства стало одним із головних пріоритетів урядових стратегічних програм розвитку, індикатором успішної взаємодії бізнесу та структур державної влади, альтернативним способом відновлення та модернізації національної економіки, що відображено у працях вітчизняних науковців. У статті Лазар Ю. розроблено науково-методичні засади формування інвестиційного механізму розвитку соціальної відповідальності вугільних підприємств, що спрямовані на стимулювання соціального інвестування у сферу безпеки праці та сприяють підвищенню інвестиційної привабливості вугільних підприємств в рамках державно-приватного партнерства [3, с. 79]. Також вугільної галузі стосуються рекомендації Сердюк О. щодо використання механізмів державно-приватного партнерства (концесії, оренди вугледобувного підприємства як цілісного майнового комплексу, технічного кредиту, безкоштовної приватизації, аутсорсингу, спільної розробки) [4, с. 113]. Литвиновської П., Демянчук Б. запропоновано методику визначення прогностичних оцінок можливостей реалізації варіантів використання інвестицій у виробничу і посередницьку сфери в рамках державно-приватного партнерства [5, с. 392].

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є критична оцінка правового поля, вітчизняного досвіду державно-приватного партнерства, виявлення проблем і перспектив їх вирішення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

В Україні протягом тривалого часу формуються правові засади для розвитку окремих форм ДПП. Нині законодавчу базу розвитку ДПП становлять: Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, законодавчі акти України, серед яких: Закон України "Про державно-приватне партнерство" від 01.07.2010 р. № 2404-VI, який визначає правові, економічні та організаційні засади взаємодії держави та приватних партнерів, регулює відносини, пов'язані з підготовкою, виконанням і розірванням договорів, які підписуються в рамках ДПП, а також установлює гарантії дотримання прав і законних інтересів сторін цих договорів [6].

Відповідно до законодавства України державно-приватне партнерство — це співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування

(державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами — підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору. До ознак державно-приватного партнерства належать: забезпечення вищих техніко-економічних показників ефективності діяльності, ніж у разі здійснення такої діяльності державним партнером без залучення приватного партнера; довготривалість відносин (від 5 до 50 років); передача приватному партнеру частини ризиків у процесі здійснення державно-приватного партнерства; внесення приватним партнером інвестицій в об'єкти партнерства із джерел, не заборонених законодавством.

Правове регулювання відносин ДПП закріплює договірну форму такого партнерства та відкритий перелік договорів, які можуть укладатися в рамках ДПП [7, с. 101]: договір концесії, договір про спільну діяльність, державні контракти/договори про державні закупівлі тощо, за винятком (з листопада 2012 р.) угод про розподіл продукції (частина четверта ст. 5), які мають укладатися згідно із відповідним законом [8]. Разом із тим законодавець проігнорував положення про ґрунтовні вимоги до угоди ДПП щодо змісту та форми, обмежившись загальними фразами про укладення таких договорів відповідно до вимог, встановлених законами України (загальним — про ДПП та спеціальними — про концесії, державні закупівлі тощо). Прогалини Закону щодо угоди ДПП певним чином компенсуються підзаконними актами, що регулюють деякі види відносин ДПП (щодо конкурсних засад визначення приватного партнера [9], форми подання пропозиції щодо здійснення ДПП [10] тощо). Проте визначення істотних умов угоди ДПП на підзаконному рівні суперечить Закону про ДПП, абзац 6 частини першої ст. 5 якого передбачає, що істотні умови договорів, що укладаються в рамках здійснення державно-приватного партнерства, мають відповідати вимогам, встановленим законами України. Визначення приватного партнера для укладення договору (договорів) у рамках державно-приватного партнерства здійснюється виключно на конкурсних засадах, крім випадків, передбачених законом.

Українське законодавство містить широкий перелік сфер застосування ДПП, зокрема пошук, розвідка родовищ корисних копалин та їх видобування, виробництво, транспортування і постачання тепла та електроенергії, розподіл і постачання природного газу, будівництво та експлуатація об'єктів транспортної інфраструктури, машинобудування, збір, очищення та розподілення води, охорона здоров'я, туризм, оброблення відходів, управління нерухомістю тощо. Водночас світовий досвід показує, що, як правило, держава визначає обмежену кількість сфер та форм реалізації ДПП, що дозволяє ефективно використати державні ресурси і спрямувати їх на вирішення найбільш гострих проблем. До вад Закону про ДПП слід віднести відсутність у переліку сфер застосування високотехнологічних інновацій, розвиток яких є основним стратегічним завданням згідно з програмними документами переходу до інноваційно-інвестиційного розвитку національної економіки. До переліку об'єктів партнерських відносин також слід віднести окремі ділянки лісового фонду та малопродуктивні землі, які підлягають залісненню. Державно-приватне партнерство у сфері лісового господарства дозволить зміцнити фінансову базу відтворення лісоресурсного потенціалу та диверсифікувати форми ведення лісогосподарського бізнесу, забезпечить можливість зберегати лісові блага під державним патронатом і при цьому активно освоювати інвестиційні ресурси приватних підприємницьких структур. Увійшовши до складу державно-приватного партнерства, органи місцевого самоврядування зможуть забезпечити використання місцевого

Таблиця 1. Вартість інвестицій у проекти державно-приватного партнерства в Україні за 1991–2015 рр. у розрізі інвесторів і країни походження

Інвестор	Країна походження	Сума інвестицій		Кількість проектів, од.
		млн дол. США	Структура, %	
Вимпел-комунікації	Російська Федерація	4403	33,05	27
Систем капітал менеджмент (SCM Group)	Україна	3825	28,71	40
Система фінансової корпорації (AFK Sistema)	Російська Федерація	2170	16,29	22
Актив Солар Холдинг (Activ Solar Holding)	Австрія	1095	8,22	6
Турксел (Turkcell)	Туреччина	946	7,10	18
Німецький Телеком (Deutsche Telekom)	Німеччина	252	1,89	7
АТ&Т	США	252	1,89	7
СМА-CGM	Франція	130	0,98	1
Бруклін-Київ Груп (Brooklyn-Kiev Group)	Україна	130	0,98	1
Вітровий парк «Новоазовський»	Україна	118	0,89	1
Всього		13321	100	130

Джерело: побудовано за даними [17].

лісоресурсного потенціалу в інтересах громадян сільських територій [11, с. 12].

Механізм державно-приватного партнерства може розглядатись як альтернатива приватизації, оскільки об'єкти державно-приватного партнерства не передаються у власність приватному партнеру, існує розподіл ризиків між приватним партнером і державою стосовно функціонування відповідного об'єкта інфраструктури та послуг, що надаються, при цьому досягається суттєве покращення об'єкта за рахунок залучення приватних інвестицій і спільного (за участю державного та приватного партнерів) управління. Об'єкти державно-приватного партнерства не можуть бути приватизовані протягом усього строку здійснення державно-приватного партнерства. Об'єктами державно-приватного партнерства не можуть бути об'єкти, щодо яких прийнято рішення про приватизацію.

Крім законів, окремі питання розвитку ДПП регулюються постановами та розпорядженнями Кабінету Міністрів України, положеннями та наказами центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Загалом лише на загальнодержавному рівні налічується кілька десятків нормативних актів, що безпосередньо регулюють питання ДПП. У 2011–2012 рр. прийнято низку нормативних документів щодо методик і процедур, пов'язаних із реалізацією ДПП. Згідно з цими документами, ще на етапі до підписання угоди про ДПП приватному партнерові потрібно пройти складні процедури узгоджень. Водночас він не отримує від держави необхідних гарантій щодо виконання з її боку зобов'язань. Згідно з затвердженим порядком, спочатку необхідно підписати контракт про ДПП та розпочати його реалізацію, а вже потім держава прийматиме

рішення про надання фінансової підтримки, що не відповідає базовій сутності ДПП. Відповідно до п. 9 Порядку надання державної підтримки здійсненню державно-приватного партнерства пакет документів має містити поміж інших договір державно-приватного партнерства, звіт про стан виконання договору державно-приватного партнерства за останній звітний період — у разі подання пропозиції щодо надання державної підтримки під час виконання договору державно-приватного партнерства [12]. Інформацією про виконання договору є: звіт про виконання договору згідно зі встановленою формою у двох примірниках, підписаних приватним партнером [13]. Приватний партнер надає державному партнеру в електронній та письмовій формі інформацію про виконання договору: за квартал — до 15 числа другого місяця, що настає за останнім днем звітного кварталу; за рік — до 10 березня року, що настає за звітним. Державний партнер надає Міністерства економічного розвитку і торгівлі в електронній та письмовій формі інформацію про виконання договору: за квартал — до 30 числа другого місяця, що настає за останнім днем звітного кварталу; за рік — до 20 березня року, що настає за звітним. Міністерства економічного розвитку і торгівлі проводить моніторинг, узагальнює та оприлюднює результати здійснення державно-приватного партнерства.

Таким чином, нормативно-правова база регулювання розвитку ДПП в Україні є дуже складною, багаторівневою і забюрократизованою, що в умовах високого рівня корупції створює ризики для ефективного використання цього механізму для активізації інвестиційної діяльності. Під час підготовки проектів державно-приватного партнерства всі ризики підлягають визначенню, оцінці та розподілу між державним і приватним партнерами [14]. Кожен ри-

Таблиця 2. Найбільші проекти, реалізовані в Україні протягом 1991–2015 рр. за програмами ДПП

Проекти	Сума інвестицій	
	млн дол. США	млн дол. США
MTS Україна	4111	31,86
Київстар Вимпел-комунікації (Vimpelcom)	3831	29,69
DCC/Астеліт GSM	1719	13,32
Укртелеком	1320	10,23
Українські Радіо-системи (злилася з Вимпел-комунікаціями)	572	4,43
Актив Перово Солар Плант (Active Perovo Solar Plant)	412	3,19
Утел (Utel) (перетворений в дочірнє підприємство «Укртелекома»)	252	1,95
Дніпроенерго	249	1,93
Західенерго	237	1,84
Актив Охотниково Солар Плант (Active Ohotnikovo Solar Plant)	200	1,55
Всього	12903	100,00

Джерело: побудовано за даними [17].

Таблиця 3. Кількісні показники проектів, реалізованих в Україні протягом 1991–2015 рр. за програмами ДПП, у розрізі галузей національної економіки

Галузь національної економіки	Кількість проектів, од.	Сума інвестицій	
		млн дол. США	Структура, %
Енергетика	30	2262	15,45
Інформаційні і комунікаційні технології	14	12009	82,02
Природний газ	11	38	0,26
Порти	1	130	0,89
Водопостачання і каналізація	2	202	1,38
Разом	58	14641	100,00

Джерело: побудовано за даними [17].

зик повинен бути віднесений до сфери відповідальності того з партнерів, який більш ефективно контролюватиме, управлятиме та/або запобігатиме виникненню такого ризику. Ризики можуть бути розподілені між державним і приватним партнерами у відповідному співвідношенні. У процесі проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства здійснюється соціально-економічна, фінансова оцінка, оцінка ризиків здійснення ДПП [15; 16].

Згідно з методологією Світового банку проект вважається ДПП, якщо участь приватного партнера у його реалізації становить не менше 25 %, а проект продажу активів — якщо хоча би 5 % акцій належать приватним власникам. В Україні, на жаль, відсутня статистика з питань ДПП. Для кількісної оцінки його процесів використано статистику Світового банку [17]. З часу отримання Україною незалежності реалізовано 130 проектів ДПП (табл. 1).

Найбільша їх вартість профінансована інвесторами з Російської Федерації (49,34%), кошти вітчизняних інвесторів становлять 30,58%, інвесторів із Австрії — 8,22%, із Туреччини — 7,10%, Німеччини і США — по 1,89%, Франції — 0,98%. Найбільшими проектами, реалізованими в Україні протягом аналізованого періоду, є (табл. 2): МТС Україна (29,69%), DCC/Астеліт GSM (13,32%), Укртелеком (10,23%).

Серед галузей національної економіки найбільша вартість інвестицій ДПП (табл. 3) надійшла в інформаційні і комунікаційні технології (82,02%), також в енергетику (15,45%).

Курс європейської інтеграції України передбачає імплементацію і пристосування схем розвитку підприємства, що є ефективними і набули популярності в країнах ЄС через свою реальну дієвість. Для цього необхідно використовувати інструментарій державно-приватного партнерства з механізмом роздільного забезпечення: фінансові ресурси залучаються від представників бізнесу, а організаційно-інформаційне супроводження і підтримку проекту здійснюють органи місцевої влади, представники місцевого самоврядування. Для подальшого розвитку економіки регіонів необхідна державна підтримка інвестиційно-інноваційного процесу в непрямій формі, тобто шляхом застосування податкових преференцій, схем партнерства на взаємовигідних умовах [18, с. 179]. Оскільки постійний дефіцит бюджетних коштів не дозволяє широко використовувати пряме кредитування для реалізації регіональних програм, використання переваг державно-приватного партнерства дозволить спрямувати приватні капітали на цілеспрямоване структурне реформування економіки регіону.

**ВИСНОВКИ
З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ
РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМ**

1. Подальший розвиток державно-приватного партнерства в Україні потребує певних змін інституціонального середовища, а саме: законодавче визначення вимог

до змісту договору про ДПП, його укладання після чіткого визначення обсягів фінансування і розподілу ризиків між державними і приватними партнерами, перегляд сфер використання ДПП з акцентом на інноваційну та екологічну складові; формування на державному, регіональному та місцевому рівнях бази інвестиційних проектів, що можуть бути реалізовані на засадах ДПП; розробка механізмів гарантування фінансування проекту ДПП із боку державного партнера протягом всього періоду його реалізації і заміни приватного партнера ДПП у разі невиконання ним зобов'язань по контракту.

2. Кількісна оцінка вітчизняного досвіду реалізації проектів державно-приватного партнерства, проведена за даними Світового банку, дозволяє констатувати, що переважна їх більшість була реалізована за участю іноземного інвестора, а найбільш привабливим об'єктом інвестування виявилися інформаційні і комунікаційні технології. Враховуючи світовий досвід, перспективними напрямками ДПП в Україні є зміщення акцентів у бік об'єктів інфраструктури: транспортної, житлово-комунальної, освітньої, медичної тощо. В умовах проведення демократичних реформ в Україні, у контексті децентралізації влади і фінансових ресурсів, пріоритетною має стати співпраця місцевих органів влади і приватного бізнесу в інвестиційній сфері.

Перспективами подальших досліджень є визначення потенціалу концесії як механізму фінансування інвестиційних програм у рамках державно-приватного партнерства в Україні.

Література:

1. Полюянов В. Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів, що реалізуються на засадах державно-приватного партнерства в житлово-комунальній сфері / В. Полюянов, М. Головчанська // Схід. — 2013. — № 5. — С. 89—94.
 2. Карпенко А.М. Роль і місце державно-приватного партнерства при реалізації національних інвестиційних проектів в Україні / А.М. Карпенко // Сталий розвиток економіки. — 2013. — № 5. — С. 51—56.
 3. Лазар Ю. Інвестиційний механізм розвитку соціальної відповідальності на засадах державно-приватного партнерства / Ю. Лазар // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2013. — Вип. 2. — С. 75—88.
 4. Сердюк О.С. Щодо ефективності інвестиційних проектів, реалізованих механізмами державно-приватного партнерства на вугільних підприємствах / О.С. Сердюк // Економічний вісник Національного гірничого університету. — 2015. — № 1. — С. 110—117.
 5. Литвиновська П. С. Методика порівняної оцінки реалізації варіантів використання інвестицій в умовах державно-приватного партнерства / П.С. Литвиновська, Б.О. Демянчук // Ефективність державного управління. — 2013. — Вип. 37. — С. 389—398.
 6. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>

7. Вінник О.М. Договірні відносини державно-приватного партнерства: проблеми правового регулювання / О.М. Вінник // Вісник Вищої ради юстиції. — 2013. — № 2 (14). — С. 90—107.

8. Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14.09.1999 № 1039-XIV [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1039-14>

9. Порядок проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної, комунальної власності та об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. № 384 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/384-2011-%D0%BF/page?text=%EA%EE%ED%F2%F0%E0%EA%F2>

10. Про затвердження форми подання пропозиції щодо здійснення державно-приватного партнерства: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 16.08.2011 № 40 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1217-11>

11. Карпук А.І. Державно-приватне партнерство у лісовому господарстві: інноваційно-інвестиційний аспект / А. І. Карпук // Інвестиції: практика та досвід. — 2011. — № 21. — С. 10—13.

12. Про затвердження Порядку надання державної підтримки здійсненню державно-приватного партнерства: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.03.2011 № 279 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/279-2011-%D0%BF>

13. Про затвердження Порядку надання приватним партнером державному партнеру інформації про виконання договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.02.2011 № 81 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/81-2011-%D0%BF>

14. Про затвердження Методики виявлення ризиків здійснення державно-приватного партнерства, їх оцінки та визначення форми управління ними: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 № 232 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/232-2011-%D0%BF>

15. Порядок проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. № 384 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/384-2011-%D0%BF?nreg=384-2011-%EF&find=1&text=%EA%EE%ED%F2%F0%E0%EA%F2&x=5&y=12>

16. Деякі питання проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.02.2012 № 255 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0399-12>

17. Private Participation in Infrastructure Database. — Available at: <http://ppi.worldbank.org/snapshots/country/ukraine> (Accessed 1 July 2016).

18. Лайко О.І. Державно-приватне партнерство в забезпеченні інвестиційно-інноваційного розвитку Українського Причорномор'я / О.І. Лайко, З.В. Чехович // Економічні інновації. — 2015. — Вип. 59. — С. 176—183.

References:

1. Polujanov, V. Golovchans'ka M. (2013), "Methods for assessing the effectiveness of investment projects implemented on the basis of public-private partnership in housing and communal services", *Shid*, vol. 5, pp. 89—94.

2. Karpenko, A. M. (2013), "Role of public-private partnership in the implementation of national projects in

Ukraine", *Stalyj rozvytok ekonomiky*, vol. 5, pp. 51—56.

3. Lazar, Ju. (2013), "The investment mechanism of social responsibility on the basis of public-private partnerships", *Social'no-ekonomichni problemy i derzhava*, Vol. 2, pp. 75—88.

4. Serdjuk O. S. (2015), "Regarding the efficiency of investment projects implemented mechanisms of state-private partnership in coal mines", *Ekonomichnyj visnyk Nacional'nogo girnychogo universytetu*, vol. 1, pp. 110—117.

5. Lytvynovs'ka, P. S. and Demjanjuk, B. O. (2013), "The method comparable assessment of implementation options using investments under public-private partnership", *Efektivnist' derzhavnogo upravlinnja*, Vol. 37, pp. 389—398.

6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine "On public-private partnership", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (Accessed 1 July 2016).

7. Vinnyk, O. M. (2013), "Contractual relationships public-private partnership: problems of legal regulation", *Visnyk Vyshhoi' rady justyicii*, vol. 2 (14), pp. 90—107.

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "On Production Sharing Agreements", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1039-14> (Accessed 1 July 2016).

9. Cabinet of Ministers of Ukraine (2011), "The order of the competition to determine the private partner for the implementation of public-private partnerships on public facilities, municipal property and facilities belonging Crimea", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/384-2011-%D0%BF/page?text=%EA%EE%ED%F2%F0%E0%EA%F2> (Accessed 1 July 2016).

10. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2011), "On approval of the presentation of proposals for the implementation of public-private partnerships", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1217-11> (Accessed 1 July 2016).

11. Karpuk, A. I. (2011), "Public-private partnerships in forestry, innovation and investment aspect", *Investyicii: praktyka ta dosvid*, vol. 21, pp. 10—13.

12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2011), "On approval of the state support the implementation of public-private partnership", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/279-2011-%D0%BF> (Accessed 1 July 2016).

13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2011), "On approval of the private partner of the partner information on implementation of the agreement concluded within public-private partnerships", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/81-2011-%D0%BF> (Accessed 1 July 2016).

14. Cabinet of Ministers of Ukraine (2011), "On approval of the Methodology identify risks of public-private partnership to assess and determine the forms of management", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/232-2011-%D0%BF> (Accessed 1 July 2016).

15. Cabinet of Ministers of Ukraine (2011), "The analysis of the efficiency of public-private partnerships", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/384-2011-%D0%BF?nreg=384-2011-%EF&find=1&text=%EA%EE%ED%F2%F0%E0%EA%F2&x=5&y=12> (Accessed 1 July 2016).

16. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2012), "Some questions analyzing the efficiency of public-private partnerships", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0399-12> (Accessed 1 July 2016).

17. World bank (2015), Private Participation in Infrastructure Database, available at: <http://ppi.worldbank.org/snapshots/country/ukraine> (Accessed 1 July 2016).

18. Lajko, O. I. and Chehovych, Z. V. (2015), "Public-private partnership in the provision of investment and innovation development of Ukrainian Black Sea", *Ekonomichni innovacii*, Vol. 59, pp. 176—183.

Стаття надійшла до редакції 10.07.2016 р.